

ВСЕ КОЛЛЕКЦИИ

к 60%

152M

ДОПЛАТНАЯ
ПОДСОБНАЯ
БЕЛЧЕКА

• 46.
15 коп.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
єдиний на Україні ілюстрований
■ ХУДОЖНІЙ ТИЖНЕВИК ■

ВСЕСВІТ

„ВСЕСВІТ“

Що-тижня: українська, всесоюзна й закордонна хроніка в ілюстраціях. В кожному номері понад 60 ілюстрацій. Новини науки, техніки, мистецтва.

Оповідання й вірші кращих українських письменників та поетів, а також переклади з найвідоміших закордонних авторів.

Обкладинки на дві, на три фарби.

„Всесвіт“ коштує на місяць—60 коп. На пів року—3 крб. 60 коп. На рік—7 крб. 20 коп.

Адрес редакції і головної контори: Харків, вул. Карла Лібкнехта 11.

— ВИДАННЯ ІІІ.

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

№ 46
20 листопада
1927 року

ВСЕСВІТ

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Декорований майдан перед ВУЦВК'ом у день 10-річчя жовтня

— ЦЕНТРАЛЬНА
— НАУКОВО-УЧБОВА —
БІБLIOTЕКА.

БАТЬКО

№ 2. Гасло: "Мета виправдує засіб"

ПЕРЕД світанком. У хаті Степана Жихоря світиться. Крізь замерзлі вікна видно силует Тетяни, що схилилася над прядкою. А в хаті, на соломі, сидить Степан і горпаеться над шлеями. Обличчя у нього похмуре. Інколи він нервово заглядає вікно і ще швидче починає рухами руками, стискує губи і, щоб не помітила Тетяна, нижче накиляється над шлеями. Він кілька разів поривався щось вимовити, але з кожним разом якася сила стискує губи, і тоді швидче починають працювати руки; тісніше, до блізоти, стискаються губи. Тетяна кілька разів трівожно глянула на нього.

— Степане, що таке з тобою?

Степан їще більше звернув увагу на шлеї. Але врешті він нестерпів:

— Тетяно, що роби єся з нашим Опанасом? Що нам робити з ним?

Тетяна похилила голову.

Степан підвісив і нервово почав ходити по хаті. Обличчя його видавало спокій, а очі!.. Вони світилися ворожим вогнем! Уже все село балакає про нього, що він злодій... і злодій не який небудь, а вже виходить на дорогу...

— Та то неправда, Степане, — якось жалібно промовила Тетяна. — Брешуть люди. Просто злодії беруть...

— Ат, — з серцем махнув рукою Степан. — Які там завідьки можуть бути! Ти ж тільки подумай: я — голова комнезаму, працюю на громаду, а він... а про його кажуть, що він обирає громаду...

— Та то ж тільки кажуть, а піймати його не змогли... Не піймав, не кажи злодій... То напевне куркулі наші навмисне розпускають чутки такі, щоб тобі завадити в отому комнезамі...

Степан спід лоба глянув на неї.

— Може ти й правду кажеш. Так де ж він шляється до цих пір! Уже он-о й світанок на дворі, а його немає...

В двері постукало. Степан вийшов у сіни.

— Це ти, Опанасе?

— Я, — озвався хрипкий голос.

По хвіді в хаті увійшли батько з сином. Опанас швидко стяг із себе одежду і поліз на піч. Степан похмуро весь час сідкував за ним. Тетяна трівожно позирала на їх обох і знову нагиналася над прядкою.

— Ти де це шляєшся до білого дня, — сидячи на соломі, не підвідяши голови, стримано-гнівно кинув Степан.

— Гуляв, — неохоче відповів Опанас, повертаючись на печі.

— Та хіба ж людські літи гуляють до такого часу?

На конкурс журналу „Всесвіт“ надійшло до 300 оповідань. З них редакцією відібрано кілька оповідань, що їх подаємо на суд читачів. Друкуються ці оповідання під номерами і гаслами. А потім, коли перейдуть через журнал усі, читачам буде розіслано листівку, щоб читач написав, яке з оповідань йому найбільше до вподоби. Премії розділяються за числом ухвалюваних відгукув на оповідання. Редакція звертається до читачів з проханням найактивніше взяти участь у переведенні конкурсу в нашому журналі.

під санми. Степан накинув кібеняка і пішов на двор. Хвіді він повернувся в хату зі своїм братом, Яковом, закутаним у кожух.

— Так ти зробиш так, як я кажу. Годин на дві дні потрібно взяти в банківі гроші... та зараз-же віртайся села, не запізнуйся... Сам знаєш, як тепер небезечно ввечером...

— Добре. Я вже там постараюся. Тільки, — в очах залежає захоплення, — ти вже там у комнезамі сьогодні зробиш усе селянство швидче відгукнулося й допомогло... Ти за нашими куркулями... вони йорзаються зараз...

— Не журись, нехай йорзаються. Нічого їм не поможет. Тоді нехай пойорзаються, як ми замелемо електричним ном... та як засвітимо лампочки на селі...

— Ну, так я їду поможеш мені віднайти свого коня.

Сані вийшли з хати. Степач оглянув позаду обійшов подвір'я і вінуся в хату. Він був захоплений тепер, в очах поблизу відчіль, рішучість незнаного будівника, що сними руками будував державу.

— Ех, жінко, зважимо ми отої ганця. Блісне нам кірчице сонце...

— То це Яків справді поїхав по місті?

Опанас ледве сунув голову спід душки. Степан зачехлив оповідати.

— Ми вже давно відійшли з Київським дит'ям союзом. нам дадуть кілька мільйонів. Це значить, вже отої мільйона, куєський, ота тороговдяна, нічого не значить проти незаможницького електрику по селу демо...

Степан захоплено лував картину розсели, а Тетяна та захоплено скежила з мріливим, щасливим, глядом.

Дуже мороз. Більше в обличчя незнаного Якова. Та він не зважає. Йому вдалося виконати завдання: гроші є, готовувати матеріял, а весна наставатиме, до роботи.

Петербург 1917 р. Роззброєне військо тимчасового уряду

— Н-но, конячки...

Він стурбовано слідкував за тим, як на дворі раз густішав мороз зимньої ночі. Небезпечно було годину та з такою кладдю іхати одному. Він поспішався. Він замріявся, на санях сидючи. Вечір уже панував. Зірки світили на сніг, а так приємно рипів. Але що ж то за постать передо мною? Яків трохи спинив коня, почав відійматися. Враз він спокійно завернув віжки вперед, поклав біля себе товстого, сучковатого дрюочка різуще стъобнув коней. Він тепер не боявся. розумів, що вже пізно боятися, потрібно бороться.

Біля постаті він знову стъобнув коней і швидко відійшов, держачись рукою за дрючик і не спускаючи погляду з подорожнього. Але той спокійно ізсадив. Якову полегшало...

— Дядьку...

Яків озирнувся.

— Це ти, Панасе?

— Та я ж, нікто інший...

— Та де ж це ти був?

Яків стурбовано глянув на свого небожа і ще вдарив по конях. Він чув, що в селі проходять негарні чутки, але тоді не надавав ніякого значення цьому. А тепер він бувався. Він ще вдарив коня. До села ще досяг яких три версти.

— Дядьку, а ви получили гроши?

Яків ще більше занепокоївся.

— А тобі нащо?

— Так... цікаво, бачите...

Яків повернувся до коней. Чомусь особливо зано заблімали зірки перед очима і... Яків за сани, приголомшений ударом.

А коні спокійно розмірно топали, простуочи села та всезу чесноти незаможникам погану вістку.

Степан Жихов неспокійно проходжувався на землі, виглядаючи за ворота. Вже й пізно, а ще що нема та й нема. Що б це могло значити? вийти йому на зустріч? Он здається щось іде.

Степан вийшов за ворота. Йому на зустріч спо- бігли братові коні. Степан легко відіхнув, чи то, поки-що все гаразд.

Але що це таке? Погонича нема! Коні порівняли з ним. Він швидко скочив на сані і — наїхав на брата. Схопив його за голову, відчукнув разу рідину. Швидко в'їхав він на своє по-

Отъ Военно-Революционного Комитета при Петроградскомъ Совѣтѣ Рабочихъ и Солдатскихъ Депутатовъ.

Къ Гражданамъ Россіи.

Временное Правительство низложено. Государственная власть перешла въ руки органа Петроградского Совета Рабочихъ и Солдатскихъ Депутатовъ Военно-Революционного Комитета, стоящаго во главѣ Петроградского пролетариата и гарнизона.

Дѣло, за которое боролся народъ: немедленное предложеніе демократического мира, отмѣна помѣщичьей собственности на землю, рабочій контроль надъ производствомъ, создание Совѣтскаго Правительства — это дѣло обеспечено.

ДА ЗДРАСТВУЕТЬ РЕВОЛЮЦІЯ РАБОЧИХЪ, СОЛДАТЪ Ч КРЕСТЬЯНЪ!

Военно-Революционный Комитетъ
при Петроградскомъ Совѣтѣ
Рабочихъ и Солдатскихъ Депутатовъ.

К. Р. № 107 10 ч. утра.

З музею революції

двор'я. Стягнув Якова з воза і поніс до хати.

— Жінко, а біжи-но швидче до сусід та клич їх сюди...

Тетяна злякано подивилася на нього.

— Чого ж стала, мов нежива...

Скоро в хаті Степана Жихова було повно людей. Привезли місцевого лікаря

Яків поворушився.

— Якове, що з тобою? Ти гроши одержав?

Яків глянув по хаті.

— Одержав... — він знову провів очима по людях, що гуртом стояли над ним.—Нехай вийдуть... — закриг очі.

Степан звернувся до своїх незаможників.

— Товариши громадо! Сталося нещастя. Вийдуть усі і йдуть по хатах, а завтра я все росповім вам, що почую від Якова...

Він сів за стіл і тяжко підпер руками голову. Селяне почали виходити. Коли всі вийшли, Степан нахилився над братом.

Загін Червоної гвардії з робітників заводу ВЕК (нині ДЕЗ)

Той тяжко підвів віт, озирнувся...

— Вже всі вийшли?.. Степане, не буде в нас ні млина, ні електрифікації...

Кажи, що сталося...

— Твій Опанас... подивись до моого кожуха, там... ззаду внизу в кишені... як що нема грошей, значить він... забрав їх...

Степан сіпнувся до кожуха. Гарячково обшарив скрізь, знайшов кишеню таємну — грошей не було. Він підійшов швидко до Якова.

— То де Опанас?

— Він...

Тяжко впали руки до низу. Очі бліснули.

В хату тихо ввійшов Опанас. Подивився на свого дядька, спітав байдуже:

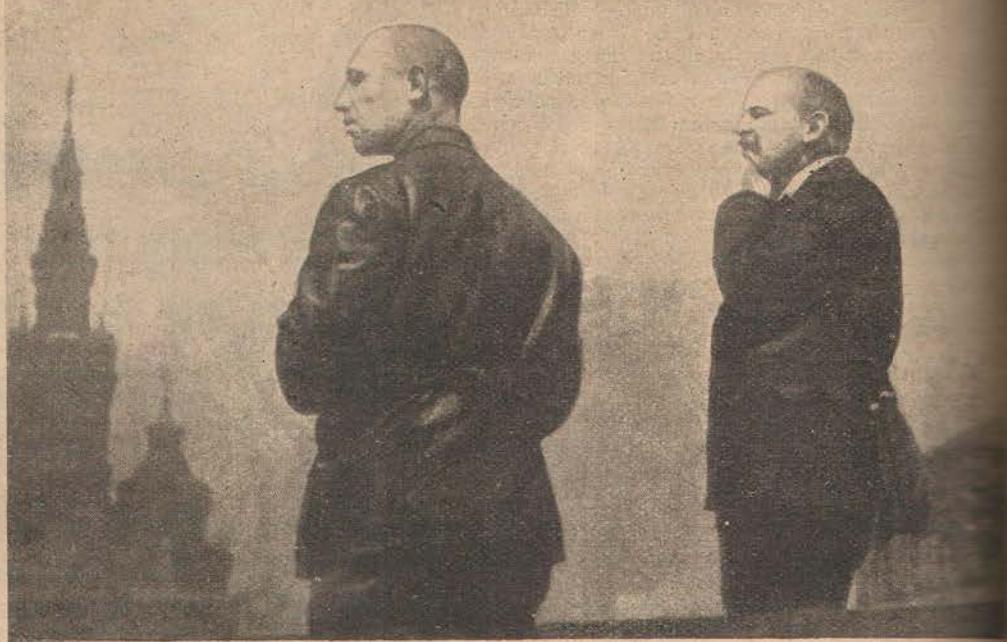
— Що це з ним таке?

Підійшов до своєї скриньки, довго рився, потім поліз на піч.

Степан мовчки слідкував за ним. Згодом, коли син заснув, тихо під головами у нього найшов ключа, кинувся до скриньки. Одімкнув — там лежав револьвер і — більш нічого. Батько заховав його собі в кишені, замкнув і ключа поклав туди ж, де він і раніше лежав.

Жихов став якийсь одразу сутуловатий, рішучий. Цілу ніч він ходив по хаті. Жінка пригноблена сиділа на лаві.

— А, ну, Тетяно, йди клич сюди голову сільради і людей

Москва 1-го травня 1919 р. Червоний майдан. В. І. Ленін та нач. Всеобучу республіки Червоної гвардії тов. Мар'ясін на параді робітничих полків Всеобуча

скликай... — Вона мовчки, слухняно вийшла. Опанас почув:

— А це нашо ви скликаєте громаду до себе? — люто до батька.

— Будемо, сину, суд над тобою чинити, — спокійно, промовив Степан і став на дверях. Опанас кішка, скочив в печі й сіпнувся до батька перед ним зупинився. Батько стояв дужий, немов сталь і іронічно вдивлявся в нього.

— А це ж чого ти стрибаєш кішкою?

Опанас зрозумів, що батька голими не подужає. Заховано-люто глянув на нього.

— Не жартуйте. Пустіть, я піду на двері.

— Ні, сину, почекай... Трохи пізніше на двері... Ну, так де ти дів гроши наші?

— Які гроши? Я знаю, які там у вас були!

Знайшов ключа й став одмикати скриньку.

— Слухайте тату, пустіть мене крізь двері. Гроши в дядька Якова уязв я. І приблизя. Більш треба грошей. — Очі його налилися.

— А вас усіх я к чортовій матері постріляхочу жити, ти знаєш те, батьку?.. І перед тебе вб'ю.. Як не оступишся з дверей...

— Чи вб'еш, чи ні, а я тебе з хати не видаю.

— З надвору здалека почувся глухий гомін.

— Он люди вже йдуть, вони тебе розсмішлять.

— Пусти, гад старий, обідрайний... уб'ю.

Швидко росчинив скриньку, глянув і опустив. Степан слідкував за ним.

— Ось де те, чим ти думав батька? А тепер каки, де дів гроши... Тільки каки бо я з тобою панькатація не буду... Бачиш, мене твоя цяця...

Панас похмуро мовчав.

Степан підступив до нього. Він балакав, душено, притамовуючи гнів.

— Кажи, де гроши людські, бо я тебе

за горло і обов'я покотилися на землю. Степан кинув револьвера, дістав рукою за горло і дуже стиснув його. У того опустилися руки.

— Бачиш, сину, батько ще подолає тебе... тепер, де гроши?

Репродукція

ТЕЛЕГРАФНА МОВА

ТЕЛЕГРАФНА МОВА

Сегодня ночью Всесоюзно-революционный Комитетъ занялъ вокзалъ. Государственный банкъ, Телеграфъ, Почту. Теперь занимаетъ Зимній Дворецъ. Правительство будетъ италовано. Сегодня въ 5 часовъ открывается съездъ Советовъ. НОГИНЪ сегодня ночью выѣзжаетъ. Переездъ промежуточъ совершилъ спокойно, ни одной панихи и юви не было прошло, весь войска на сторонѣ военно-революционнаго комитета.

Принять телеграмму Розенгольцъ.

11 час. 15 мин. ОГЛАШЕНО въ Президіумъ Совета Солдатскихъ депутатовъ въ 11 час. 20 мин.

ПРИДІЛАНІЕ принятія телеграмму: слово "будетъ" не было хорошо разслышано. Точно установить его присутствіе въ телеграммѣ не удалось.

5-го октября 1917 г.

Панас мовчав. Тільки дивився на Степана Йихов дужче горло, син за-

— Ой, скажу... там пустіть меє...»

Він став пру чатися, та тісніше обгорнув своїми міцними зами синове горло.

— Ой... не душіть Я...

— Кажи, де дів

— Гроши в клуні... дньою стріхую...

В хату ввійшла гроша Степан озирнувся, кав жінку, щось зелав тій над

Тетяна швидко ви на двір, Степан звернувся до

Французька робітнича делегація на Жовтневих святах. До Москви прибуло 36 делегатів, що входили до складу міжнародної делегації. На фото — президія делегації на вокзалі

— Товариші, беріть цього паразита і ведіть його до Бур'я. Я сам буду настою ати перед судом, щоб його... розстріляли.

Бо такі діти — болячка в нашій громаді. Їх треба знищити...

Міліціонери скрутили руки Панасові. Ввійшла Тетяна, подала до рук Степана пакуночок, обгорнутий у папір.

Степан швидко розгорнув його — гроши. Він перелішив їх.

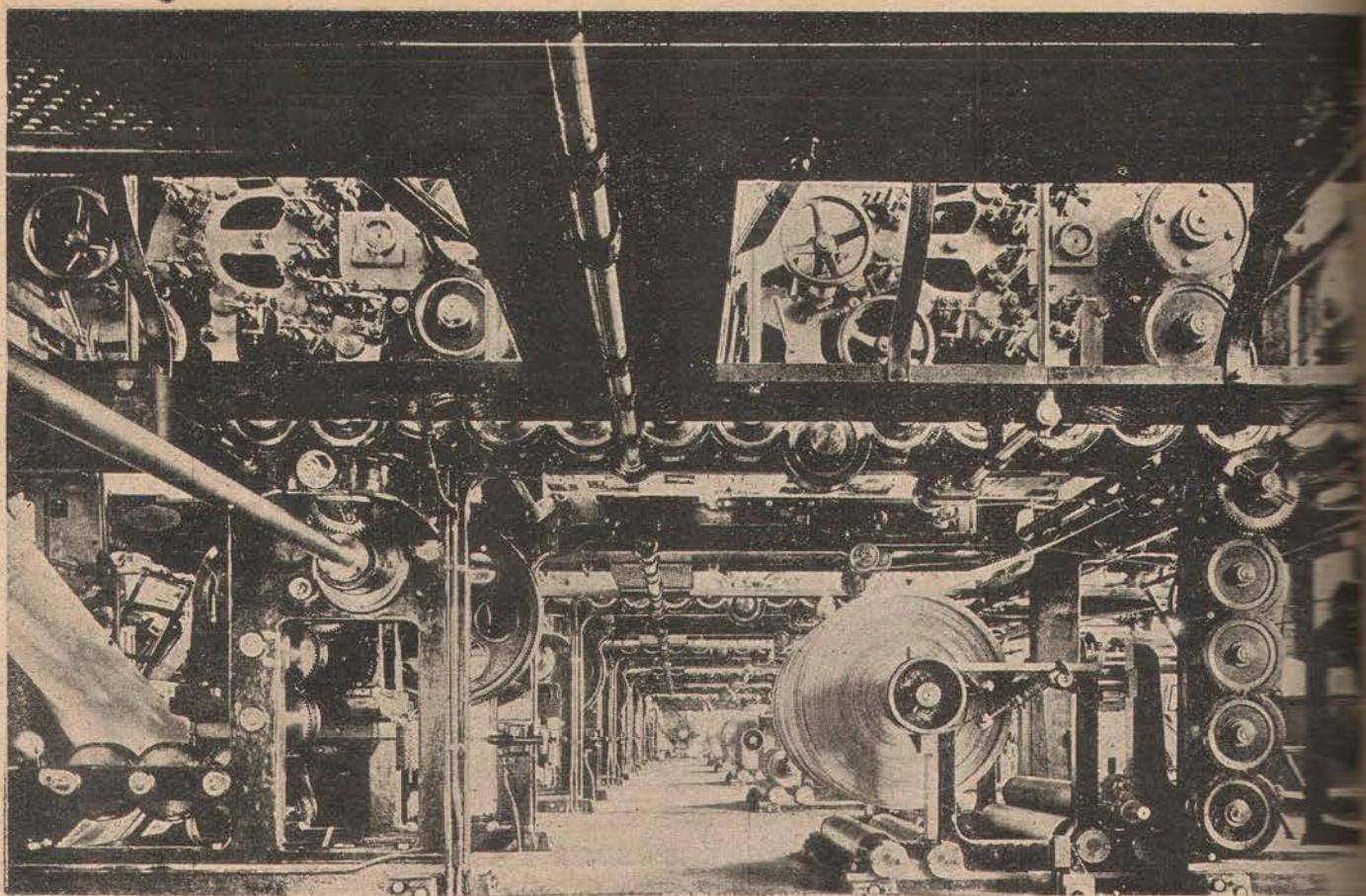
І радісно сяючи очима, за лізом кинув у громаду:

— А млина булимо електричного. І за світимо електричними лампочками.

СВЯТО 10-Х РОКОВИН ЖОВТНЯ В ХАРКОВІ

Демонстрація робітничих організацій у день 10-х роковин Жовтня перед ВУЦВКом

Ротаційні машини

Нарис ФАБРИКА ЖУРНАЛІВ П. Кельвера

ЗРАНЬОГО ранку до величезної будівлі на березі Темпельгофського каналу під'їжджають міцні вантажні автомобілі й підвозять тонни рулонів паперу. У дворі рулони скоплюють рухомий так і по рейці завозить їх до будинку на причепний конвеєр і далі—до ротаційних машин.

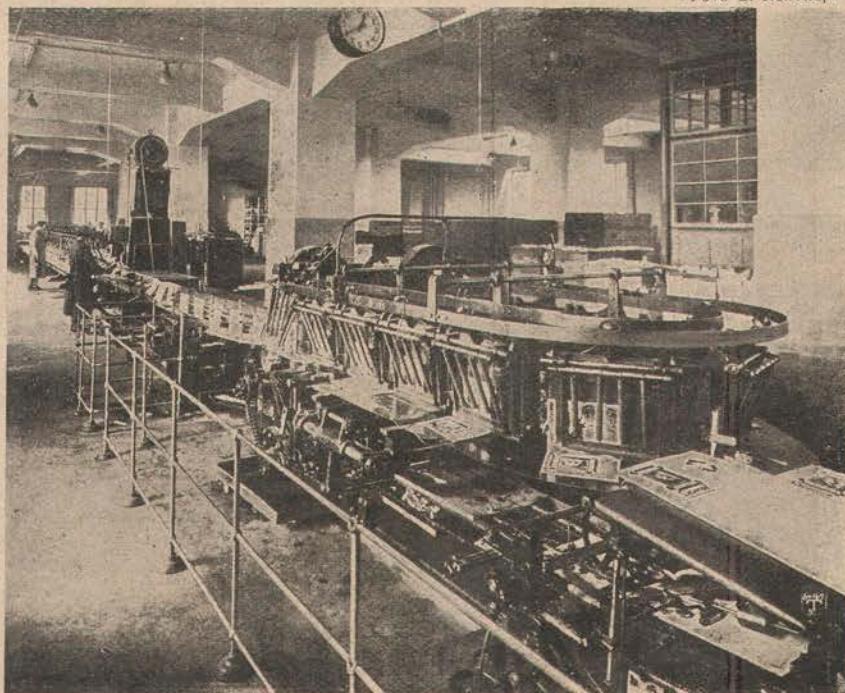
Ця будівля—нова друкарня одної з найважливіших видавничих компаній Німеччини—газетного тресту Ульштайна.

Ульштайн уже давно відомий поза межами своєї країни, як видавець помірноправової газети „Фосіше Цайтунг“, або за жарговливим прізвищем „Гітки Фос“. Але не ця газета дала Ульштайнові його дослідження, що зараз вже не обраховується сотнями тисяч...

Свій капітал він надбав виданням бульварної газети „Берлінер Моргенпост“ (Берлінська Ранкова Пошта), що мав тираж в десять разів більший за „Фосіше Цайтунг“, її сестрою „Б. Ц. ам Міттаг“ (Берлінська газета о півдні), а головним чином—„Берлінер Ілюстріте Цайтунг“—ілюстрованого щотижневика, що зараз

досягає тиражу коло двох мільйонів екземплярів. Коли до списку додати ще п'онеділкову та пару дрібніших газет, дюжину ріжних журналів, декілька серій ріжноманітніх жок, мільйонів викройок та модних альбомів, то „виробничу граму“ видавництва Ульштайна можна вважати за по-

Фото Е. Лейтнера

Американська збіральна машина

Ульштайн у величезній будівлі, присвяченій газетному кварталу Берліну, але після пуску всіх видавництв не вистачило місця в будівлі перед друкарською роботою, лише щоденна друктування відбувається в помешканні; так залишено весь лінійний відділ. Задовільності налагодженості спорту перестала бороться з вимогами. Та б це Ульштайнові ти транспортні новини, коли його нараховує 114 більші, два мотори, навіть, та плани.

Видавництво Ульштайна—велике лістичне підприємство, де працює понад тисячу чоловік, з них 3 тис. безпосередньо технічного персоналу, складачів, машинистів друкарів, опрацювальників, фотографів, ци-

т. інш. і т. інш. Беручи на увагу високий ступінь механізації друкарні машинізацію складання, таку кількість індустрії робітників можна вважати за дуже високу, що відповідає фабричного маштабу.

Нова друкарня Ульштайна являє собою зразок сучасного раціонального підприємства, побудованого на принципах поділу праці та всього використання робітника.

Окрім моменті роботи цієї журнальної фабрики досить цікаво відомо, що треба зупинитися.

Як я зазначив на початку нарису, рулони паперу на конвеєрі відносяться до залі ротаційних машин, що міститься на першому поверсі. Листовий папір піднімають вантажними ліфтами до вищих поверхів, де росташовано плескаті друкарські машини різних систем.

Загалі—все підприємство збудовано і машини в ньому росташовані так, щоб яко мога скоротити продукційний шлях виробів, щоб вони починали свій шлях на горішньому поверсі й ступнево переїжджали під час обробки до нижнього поверху.

Але тому, що ротаційні машини дуже важкі, їх не можна було віднести на другому поверсі, там міститься експедиція. Ротаційна машина—перший поверх, і звідси надруковані журнали конвеєром відносяться до експедиції.

Весь будинок друкарні, що має 7 поверхів на землі і 2—під землю, досягає 40 метрів височини, вежа при цьому зі своїми 13-ю поверхами 75 метрів заввишки.

На верхушку вежі—величезний, найбільший в Німеччині годинник з сферометровим циферблатором. Його хвилинна стрілка досягає висоти пасажирського автомобіля.

Вночі цей годинник, що залишив далеко за собою старовинні церкви та замки—освітлюється і аероплані, що прибувають до Темпельгофського аеродрому, орієнтуються на його світло.

* * *

Зерк вежі займає величезний бак з водою—Ульштайн не покладається на подачу води міським водогоном і хоче забезпечити себе саме.

З підповерхах друкарні працює своя електростанція і таким чином друкарня Ульштайна являє собою своєрідну автономну промислову підприємство, незалежну від роботи міських підприємств.

Зесь масивний корпус прорізано сходами й ліфтами. Щоб дати зможу орієнтацію, кожні сходи пофарбовано в різні кольори, і самі ліфти.

Останні також заслуговують уваги: вони беруть зразу 15 людей, видний з них проходить до верхнього поверху за 16 секунд. Три метри на секунду—більше не дозволяє урядова технічна служба.

Ви злітаєте на сьомий поверх і входите до фотографії, де проводиться вся підготовча робота для росташованих нижче травильного й графічного відділів.

Майже в кожній кімнаті, в кожному відділі є якесь нове вдома, новий пристрій, що забезпечує швидкість і якість роботи. Ось фотографічний апарат великого розміру непорушно вмурований у стіну темної кімнати—таким чином фотографові дано можливість безпосередньо з апарату класти пілатівки до ванни.

Далі видко нову американську контрольну машину, щоб перевіряти якість паперу для трьохбарвного друку—таким чином з'являється повного і точного налягання всіх якість одне на одне в етапі друку.

По всіх залах коло входу, висить по шість ламп різних кольорів, з них відповідає одній людині з керовничого персоналу фабрики.

Коли треба викликати кого-небудь з них—по всьому будинку вразливоється кілька десятків „персональної“ лампи і за кілька хвилин потребна особа в кояторі.

З фотографії як травильні якість передається до одного з друкарських відділів, бо Ульштайн вживав всіх систем друкування від найменшої фототипії до звичайного „високого“ друку.

Біля друкарень міститься власна фарбова фабрика та майстерня виготовлення друкарських валків.

Щоб не віддавати на сторону частину своїх прибутків, це допоміжне підприємство організовано при самій друкарні і вони отримують тайнові не одну тисячу марок.

Що до машин, то серед них найдікавіші в ротаційній залі. Спершу зустрічає шести-кольорна, що друкує чотири кольори з одного боку і 12 кольорів з другого, причому сама фальцует 64 сторінки.

Напроти друкується в два кольори журнал „Уг“ („Пугач“)—з рулонів затора метра завширшки. Одним заходом машина друкує 192 сторінки з обох боків.

Але переважна частина машин друкує „Берлінську“

Фото В. Тіценгальера

Ко зер, що подає журнали із залі ротаційних машин до експедиції

індустрийну злету—кожна дав на годину 2.000 примірників по 16 сторінки. Загалом у залі працює 61 ротаційна машина.

* * *

Коли журнал „Уг“ надруковано, окремі аркуші подається до американської збиральної машини. Вона бере аркуш за аркушем, бирає їх у зшитки, обмазує клеєм і налаштує обкладинку. За годину вона викидає 7.000 журналів по 24 аркуші.

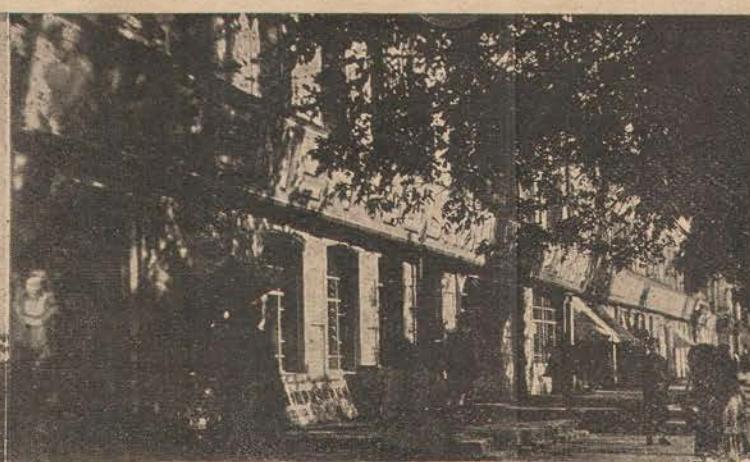
Поруч стоїть обрізувальна машина з окремим пристрієм, що пневматично смоктует всі обрізки і подає до льоху, де їх пресується паки.

Продукти роботи всіх відділів друкарні—журнали, книжки, викроїки—подається до експедиції. Там їх пакують, і знов на конвеєрах і чи виїздять просто до автомобілів.

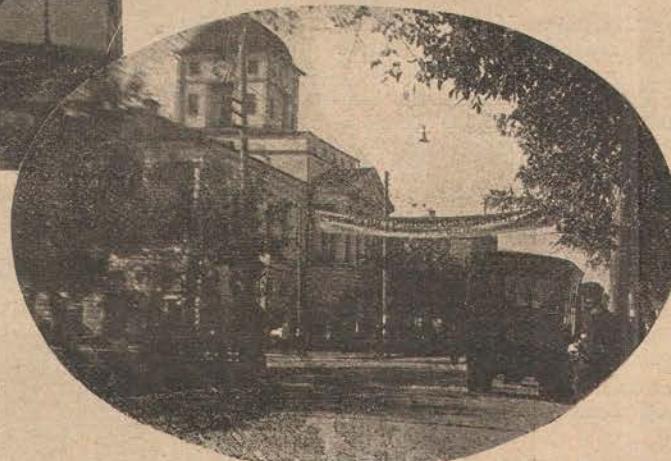
Характерне явище—по всіх відділах для завідателів збудовано зашклені кабінки, підлога в яких на метр вища від залі. Таким чином „хозяйське око“, не рухаючися з місця, стежить за робітниками.

Так працює величезна журнальна фабрика, що з'єднує останні зовоювання техніки з раціональною експлуатацією робітника. Сподівамось, що поки ми будемо вчитися першій, німецькі робітники знищують другу і стануть власниками одного з модерніших продуктів капіталістичної Німеччини.

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧЕБОВА
БІБЛІОТЕКА

Магазин Церобкоопу. Ліворуч—пам'ятник тов. Ленінові.
В овалі—центральна вулиця м. Кременчука

В НОВОМУ КРЕМІНЧУЦІ

Нарис і фото Гр. Сагала

ЩЕ В ВАГОНІ ПОТЯГУ,
підігджаючи до Кременчука,
ви можете почути:

— Так ви кажете, що
„восьмий номер“ кращий за
Роменський?

— Чудак! Я ж вам уже сказав! Не товар а концерт. Пальчики оближете!

— І таки кращий ніж у Гершлі?

— Ой, ваш Гершл може чистити чоботи у радянській махорки.

— Ну, положим, коли був Німець...

— Ну, так що ж Німець...

— Змовкніть, рижий жук, ви завжди таке скажете...

І коли Тула славиться самоварами та пряніками, Вологда „люблітельським“ маєлом, а Курськ—солов'ями, то, звичайно, старий Кременчук скрізь відомий своєю знаменитою махоркою і ще своїм міським божевільним Хайм-Танцем.

Звичайно, нема вже більше старого Кременчука, про кого фейлетоністи зубоскалив як про місто, „що нічим крім непролазного болота не відріжняється...“

Давно умер і чудак Хайм-Танц. Вмерла його й візитка, що аж виблискувала од старості, й чорний котялок і цілюлодовий комірець, пропахнувши димом грошової цигарки.

Виганено звідти й ріжних Гурарій, Німців, Герштейнів „королів махорки“.

З разрухи, голоду й холоду громадянської війни виростає нове місто, яке будуєть нові люди.

Як і раніше процвітає кременчуцька, вже радянська махорка і як завжди на базарах Харкова або Ленінграда, Миргороду чи Лисичанська—вона бажаний продукт.

Ваявши в свої руки фабрику пролетаріят потурбуеться й про якість товару й про добре умови своєї роботи.

* * *

Ходив колись по Кременчуку на широкій колії трамвай. Трамвай правда, більше стояв, а коли й ходив, то давав тільки теми для провінціальніх фейлетоністів. Трамвай давив

* Гершл—Герш Гурарій, колишній великий фабрикант махорки.

людів, фінансістів, що тендували до тепління тоні,—

Тепер відішваю немає.

По колії залишається великий вагон та вагони товарів.

Вони все місто возять на зерно і вагони звідти борисівки.

Трамвай мінімально самі залізниці з кузовами блеклими в ківських них майст

* * *
Стойть Кременчук над ріром.

Цвіте молодий Кременчук. Дніпро інвалідом спав. Так діл, що пароплав попливне по річці. Вся надія тепер на Дніпрістан.

Швидко, швидко доберітися до Дніпра. Омолодити його. Почистити. Поглибити.

І стане старий Дніпро бути як і раніш. Тоді заживе, закипить як і раніш кременчуцька промисловість. Почне Кременчук вантажати рошно, тютюн, залізо, овочі.

* * *
В Кременчуці широкі рівні вулиці, широкі тротуари. Галі Кременчук на рідкість добре розпланований і відповідає любий приїжджому.

Звісім недавно дві головних вулиці залито асфальтом. Кременчуці за це підносять до небес Комунгоспа. Така Кременчуці традиція, що вечірими будь то мороз чи зігрівши вітер чи страшна духова — обвателі люблять до фланірувати по Катерининській.

Побільшості це службовці, крамарі та „молоді аж до кустарі. Треба зазначити, що в Кременчуці сильно розвинута кустарна махорочна промисловість. Так ось цих „кустарів“ молодих людей“ можна одразу пізнати по синіх двохборах з короткими штанцями костюмчиках, по невміло зав'язаних галстучках.

Стиль розмови в них чудовий:

— Йдіть „прежде“ або „потом“ і перестаньте падати під ногами.

Справжній кременчужанин—це робітник, це трудовий агент.

Вільні од роботи часи молодь присвячує громадській роботі.

При лісозаводах, при тютюнових фабриках, при міських ріжні клубні гуртки.

Багато читає молодь.

Ліквідують неписьменність старі.

Новий Кременчук широко обстроюється.

Цього літа великим кварталом виріє новий будинок кому, будеться величезна дамба, що забезпечить наше місто від повіді, збудовано чудову беконну фабрику.

Скрізь, де тільки є можливість, механізується й удається виробництво.

В місті й на майданах розбито чудові сквери, повні зеленини та клумб з ріжено-
ними квітами.

Запущений сквер проти Комунхоза, де колись стояв обаполовий кінематограф
Бінковського та біржа візників, тепер виріс у чудовий сад.

Спереду на асфальтовій площині пам'ятник Ленінові.

— Діла, діла, ви вже не питайте за діла...

— Ну, да, погано було, коли на розі стояв городовий Максимко.

— Кому це заважало, ви тільки скажіть, кому це заважало, Яків Ілліч?

— Кхе—кхе—кхе...

Це сидючи на лавочках у сквері, гріючись на сонці шамкають діди...

Старече

рення

ушають

що гра-

біля

з „Росії”

проти роз-

рається

ка.

Ілюша
локтю грав
«стяг»

шкірку.

Багато за-
стало ще
Кремінчуці
старого
ми, але
і тепер
що мі-
перехо-
на нові

Типовий старий будинок у Кремінчуці

Типи старожителів

СВЯТО 10-Х РОКОВИН ЖОВТНЯ В ХАРКОВІ

Колони трудящих під час демонстрації на вулицях столиці

FOX-Europa-Produktion

Berlin

DIE SINFONIE DER GROSSSTADT

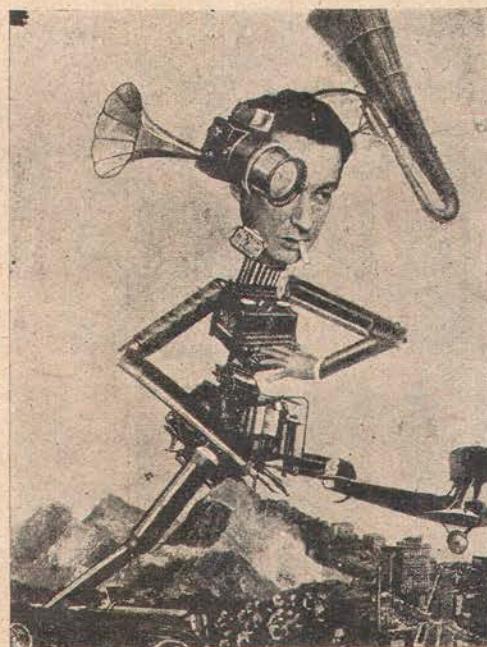
Ангол старовинного флорентійського митця Фра-Анджеліко вітає над ніжками „Герас“ із сучасного ревю

Нарис СИМФОНІЯ ВЕЛИКОГО МІСТА А. Альфа

РІЖНОБАРВНЕ і многогранне життя камінної потвори, що зветься—Берлін.

В шаленому темпі, в безпереривній сутиці суперечностей б'ється серце столиці Німеччини.

Злідні золото; безпереривна праця, що підтримує життя обезкровленої Німеччини і безупинна гульня—кипучі темним життям, але залиті яскравим електричним світлом нічні „ревю“, ресторани і притони; наука і техніка поруч обскурантизму фешистських союзів; міліони юнаків і дівчат, що загартовують тіло і дух ріжним спортом і тисячні юрби, що рвуться в кровожадному захопленні на матчі боксу...—все вбирає і виварює в котлі свого мутного життя величезне місто. Хіба може найбанальніший німецький побугозий фільм відбити

Людина з самописних ручок, ремінгтонів і радіоапаратів

все це життя, хіба може жалюзі інтрига якої-небудь „Дівчини з рану“, або „Першої ночі“ відбити многогранність і бистрий ритм?

Динаміка кіна в цих фільмах та і підкорена споконвічному старозавітного міщаниця.

А тимчасом лише кіно зі можливістю протиставити далечі близьке, величезні маси і найдробніші деталі, зі своєю найнапруженою зміною образів і сучасним ритмом—найбільш пристосоване для пластика насиченого відсвітлення цього ж. Потрібна мужність і сміливість, трібна художня культура і гостре, щоб вирвати кіно спід влади банальніших сюжетів, щоб примищеного заговорити сучасною мовою гострому кінематографічному флеті показати соціальний і побут-

розріз сучасного великого міста.

Таким новатором, що показав мурашник столичного життя, виявився Вальтер Рутман — один з передових лівих німецьких кіно-режисерів, що закінчив недавно новий безсюжетний фільм „Берлін — симфонія великого міста“.

Всі досягнення сучасної кінематографії — подвійні, потрійні і четверкові експозиції, найскладніший

таж, ритмізований подібно до музичної фуги, весь аренафотографічного знання кинув режисер на розвязання складного завдання — вмістити всю складність сучасного життя в цьому фільмі.

Ми звemo фільм Рутмана кіно-памфетом тому, що режисер хотів у цьому дати не тільки конденсований образ великого міста в його зоровому виявленні — в темпі авто, аероплану, джаз-банду і людських мас, що меються, але хотів також показати всі пристрасті й ідеї в їхньому суперечливому бізі, носиться і стикаються над містом.

Хба не свєтеснім символом, у випуклих образах виявлені памфетом, в Рутманове змалювання вічної вулиці, що нею панує жіноча ніжка, і де з шаржованим патосом по-корні юнаки навколошках сп'являють серенади перед манекеном жіночої сукні.

Хба не символом сучасного західного чоловіка здається картина — людина з самописних ручок, ремінгтонів і ракетапаратів, у кого одна нога автомобіль, а друга — аероплан, людина, що переступав через міста і гори, щось вистукуючи своїх ремінгтонних грудях.

Хба не бичем памфету хльоскає образ негра, пригнобленого хаотичним сплетінням машин, протиставлений малюнкові модного журналу.

Хба не бліскучим протиставленням минулого і сучасного здається найсолідніший ангол старовинного флорентійського митця Дра-Анджелико, що вітає над ніжками „герас“ із сучасного ревю...

В фільмі Рутмана немає сюжету і теми, лише місто у зміні і ночі, у зміні всіх ритмів його життя — від робітничого до розгульної ночі з героєм фільму. Але, віддаючи змінне гостроті і талантові, що з ним режисер створив це кіно-видовисько, ми все ж в однім із ним побинні не поєднані:

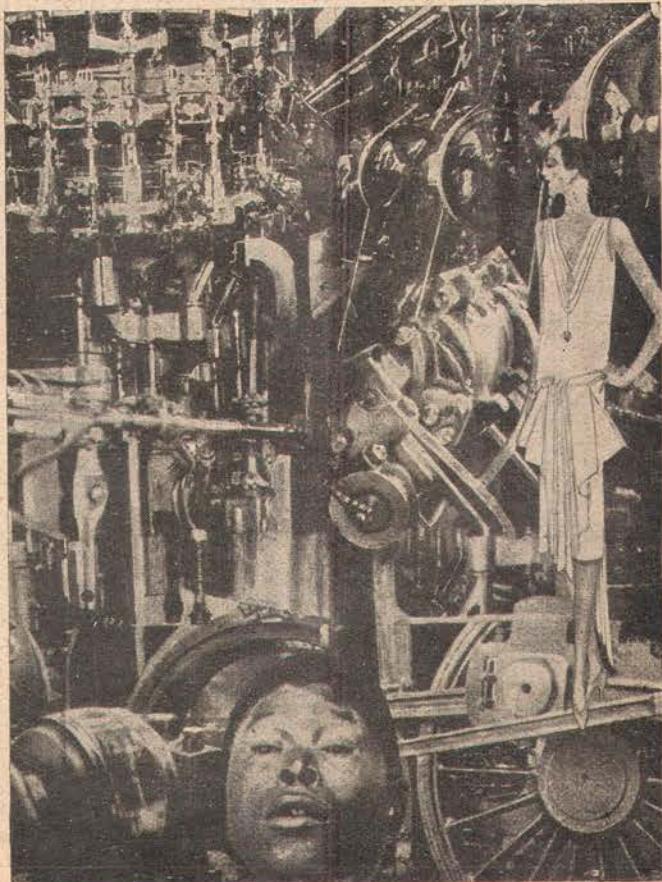
— Не „симфонією“, а какофонією великого міста слід було б назвати цюмі свій фільм.

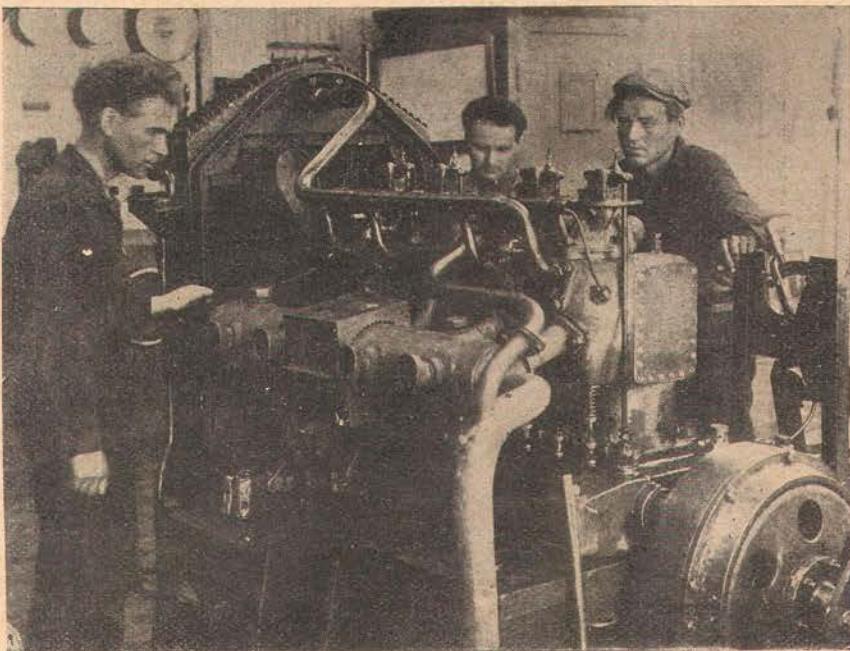
Вальтер Рутман

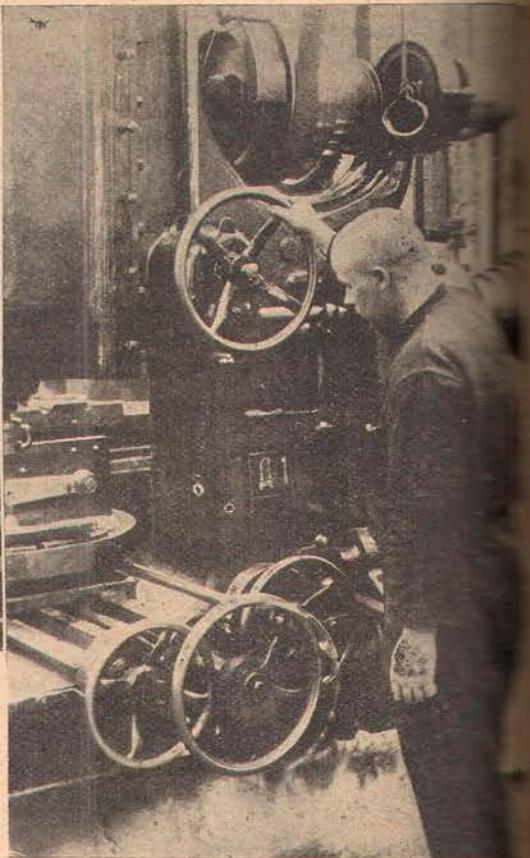
Плакат фільму Вальтера Рутмана

Образ негра, пригнобленого хаотичним сплетінням машин

Харківський парово-будівельний завод. Тракторний цех. Іспит тракторного мотора

РАДЯНСЬКИЙ ТРАКТОР

Текст фото Ра-с

Сто двадцять новеньких тракторів системи „Комунар“, на 50 кінських сил кожний, випускає тракторний цех Парово-будівельного заводу.

Величезний цех розбито на відділи. В першому відділі сотні варстарат виробляють окремі частини майбутнього трактора.

Ось великий варстарат вистругув канали в конічній шестерні. Пильно стежить за роботою варстарат старий робітник.

— Ось вже майже 30 років працюю на заводі і чого тільки не робив! Почав з навчання, діставав не мало штовханців,

в майстрів був на побігушках; ніколи було й до роботи приїхати, але все ж підучився — росказув з погордою ветеран.

Інструктор слідкує за тим, як варстарат обробляє шатуни

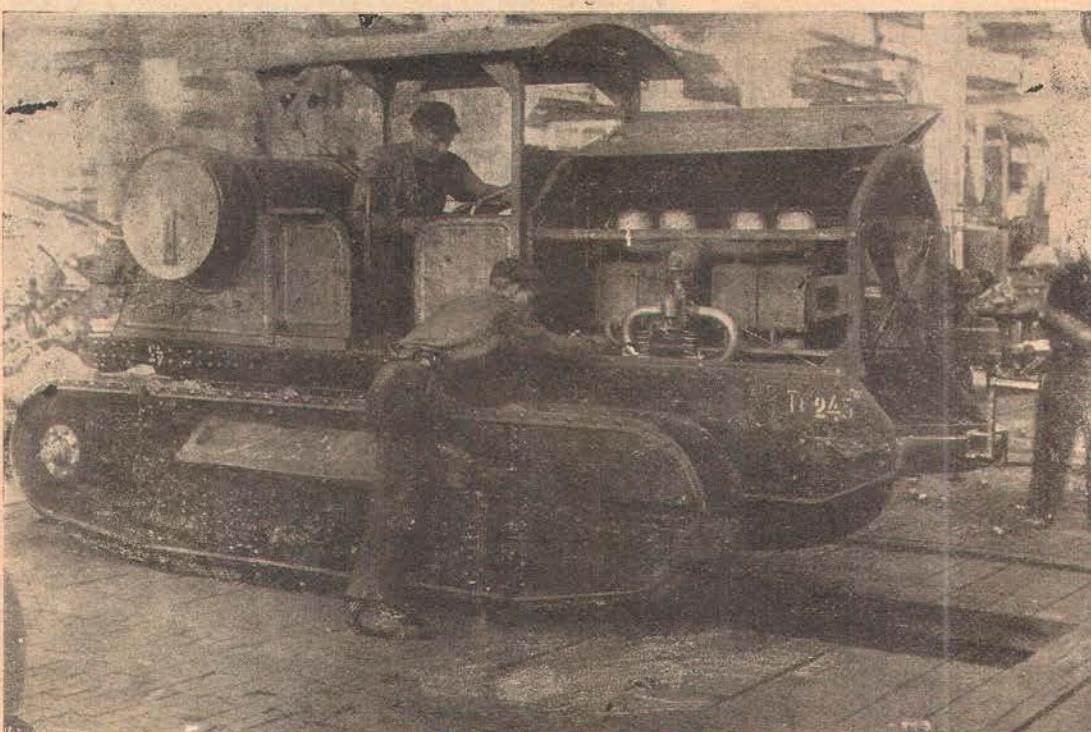
— по виробці частин тракторного мотора, а далі збірочна робота йде жвавіше. Одні підпилиють дрібні частини, ючи по мірках, інші встановлють великі частини трактора.

Скінчився обід, ву застукали варстарати. Йдемо в цех і продовжуємо огляд виробництва. Дістемо від заводу — це електрична станція, де проводиться випробування тракторних моторів. Чітко, як новий мотор, а ц'я робітнича команда пильно захищає кожну частину сердце майбутнього трактора; треба, щоб вони працювали без перебоїв.

Приходить час, закінчується складання трактора і через кілька годин він піде на залізничне бування. Трактори засновуються на три тоннажі на силу.

До трактора плюється 2—3 мішні плуги і він, розрахований на косогори, оре землю.

З любов'ю дивляться робітники на цілу флотилу новеньких, тільки що фарбованіх тракторів, які двигаються по підлогі

Харківський парово-будівельний завод. Тракторний цех. Збирають трактора

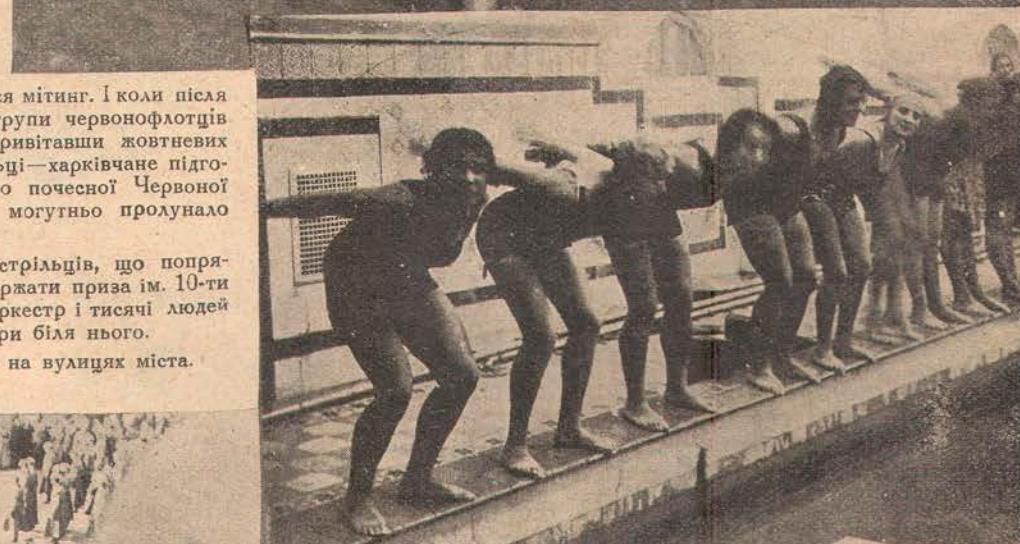
ФІЗКУЛЬТУРНИКИ СВЯТКУЮТЬ ЖОВТЕНЬ

СОНЛИВИЙ ранок Харкова збудили пронизливі оркестрів та веселі пісні. З усіх кутків столиці почали стягуватися до Радянського майдану стрункі загородженої стрільців. І юнаки, і дорослі, всі члени стрілецьких гуртів десятків Харківських організацій, поспішали до збірного пункту, щоб взяти участь і виграти своє досягнення в змаганнях до 10-тиріччя Жовтня. На майдані веселий гомін натовпу, почав збиратися, шарудіння ніг і чіткі кроки окремих

Але от затихло. Низка представників керуючих організацій зібралися в повітря бадьорі вигуками: «Да зібери!». Коротенький роспочався мітинг. І коли після промови представника групи червонофлотців касира «Червона Україна»—привітавши жовтневих юнаків, висловив надію, що стрільці—харківчани підготували в себе свідомих бойців до почесної Червоної армії, стверджуючи його слова, могуть пролунати фізкультурі!!!

Лише втихи пісні загонів стрільців, що попрямували до тирів, маючи надію одержати приза ім. 10-ти років Жовтня, знову коли загув оркестр і тисячі людей зібралися на майдані ВУЦВК та тротуари біля нього.

Це почався пропагандний біг на вулицях міста.

Гучномовець на Радянському майдані під час жовтневих свят

Десь залунали вигуки. Розступився натовп і простягся до білої стрічки фінішу прохід з живими людськими стінами...

Привітальні вигуки почулись ближче, ближче... З-за рогу вилетіла перша група струнких легко-атлетів... Вихід з професійного прохіду, впала розірвана лента, урочисто загремів оркестр...

Демонструючи свою міць, загартованість та дисципліну о 12 г. 15 хв. всі колективи легко-атлетів, як і вимагалось, вже вишкувались на майдані.

На кілька хвилин заспокоївся майдан. Але на кілька хвилин.

Знову привітально загули глядачі, коли вкриті порохом прибули на фініш харківські мотоциклісти...

О 1-й годині дня ожили спортивні майдани Харкова. Потягли злітати в повітря футбольні, гандбольні, тенісні та волейбольні м'ячі.

Заметушились по них спортсмени, що організованими заступами роспочали святкування Жовтня.

Пропагандний біг на вулицях Харкова

Плавання зимою. Басейн у зразковій лазні Харкова в робітничому районі біля ДЕЗу

* * *

Росте фізкультурний рух на Україні. Що року зліви українських фізкультурників збільшуються, новими десятками тисяч робітничих юнаків. І хіба не про певні десятні роки говорить те, що за 10 років радянської кількість фізкультурників на Україні зросла з 15.000 до 700.000 чоловіків.

О. Штейнгольц

ЯРОСЛАВСЬКЕ ПОВСТАННЯ

В 1918 році контр-революційні організації на чолі з Борисом Савінковим підняли повстання проти Радянської влади.

На дуже короткий час білогвардійцям пощастило захопити владу в свої руки і почати жорстоку розправу з комуністами й прибічниками Радянської влади.

Війська Червоної армії швидко ліквідували повстання. Білі виявляли немилосердну жорстокість і зруйнували місто. Центральна частина міста, де знаходився штаб більх, після ліквідації повстання являла собою руїни. Майже всі будинки було напівзруйновано і частково спалено.

Після ліквідації повстання санітарні загони Червоної армії збирають трупи забитих

Один з моментів ліквідації революційного повстання в м. Ярославлі: форпост Червоної армії в місті Ярославля

Штаб-квартира більх у центрі Ярославля. Праворуч дозорний пункт більх

БІЛІ ХИЖАКИ

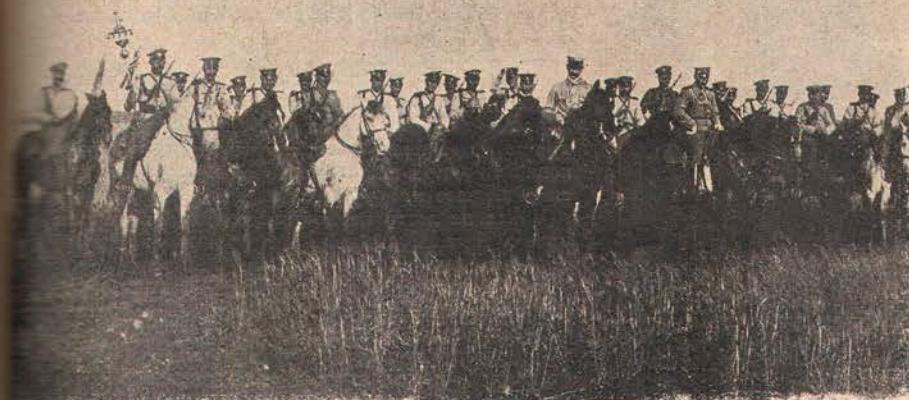
Нині згадується, як щось давно минуле, давно переписане пилом швидких років революційної боротьби й напруженого будівництва.

Нині повстають спогади боротьби, ті надзвичайні дні того героїзму робітників.

Білі в Донбасі, в Краматорській. Вовчі загони кінно-кавалерії панцирники сюди генерали для придушення стачичного завзяття, боротьбу з більшовиками-повстанцями.

Свистіли нагаї, вохи падали пострілами, сотні полягли під кулями генеральських наймитів.

Снували по мирних селах та робітницьких селах карні загони більшовиків "Росії",

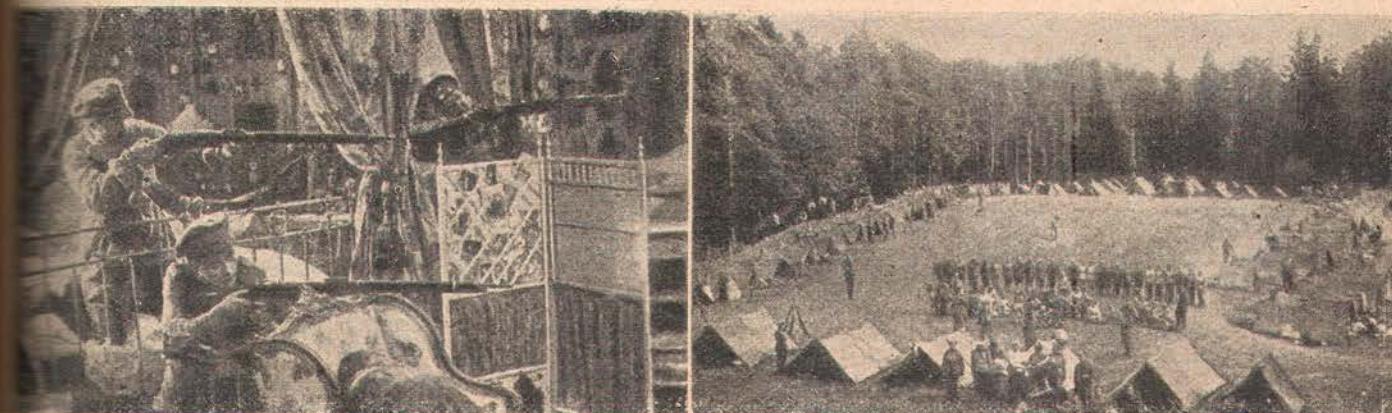

Загін чорної сотні ген. Шкуро. в Краматорській. Вгорі праворуч - панцирник авто-броневого загону ген. Топоркова

прочищуючи собі шлях свистом куль та шомполів, залишаючи за собою ріки крові й сліз та заграви пожеж. Це в останнє мстився розлючений пан над повсталими рабами.

Однак здрігнулася зігнута спина, і цно обхопили гвинтовку мозолисті руки і покотилася навала панів, поміщиків та генералів за Перекоп, надіючись там зупинитися, щоб зібрати свої розгублені сили та знова вдарити на молоду республіку рад.

Тепер, на десяті роковини жовтня, коли ми будуємо нашу Радянську країну, коли шумлять відбудовані заводи, фабрики, коли ми будуємо Дніпрельстан—згадуємо дні завзятої боротьби з золотопогонними хижаками.

Жіночий загін у Петербурзі—1917 рік
Ударниці в спочивальні цариці

Табор 1-го Петербурзького жіночого батальону
Жовтень 1917 року

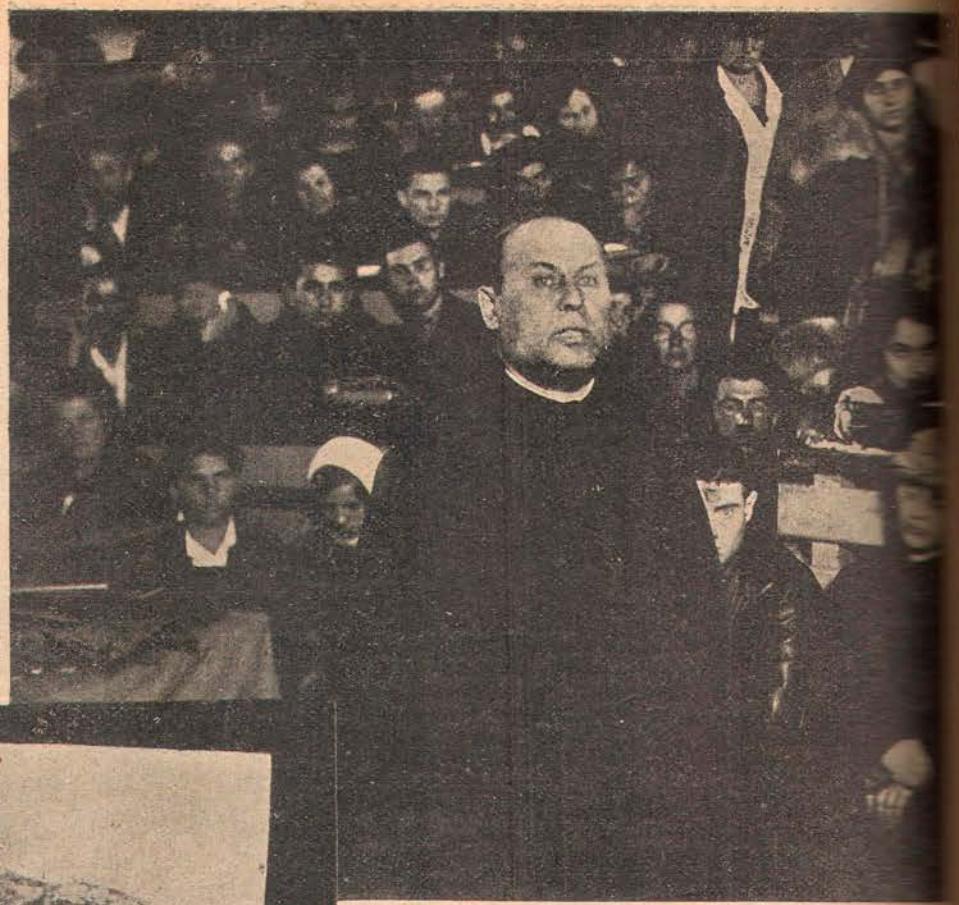
СПРАВА „ГОМЕО-ПАТА“ ДІКАРЕВА

НАДЗВИЧАЙНУ увагу трудящих Харківщини притяг до себе судовий процес „лікаря-гомеопата“ Дікарева.

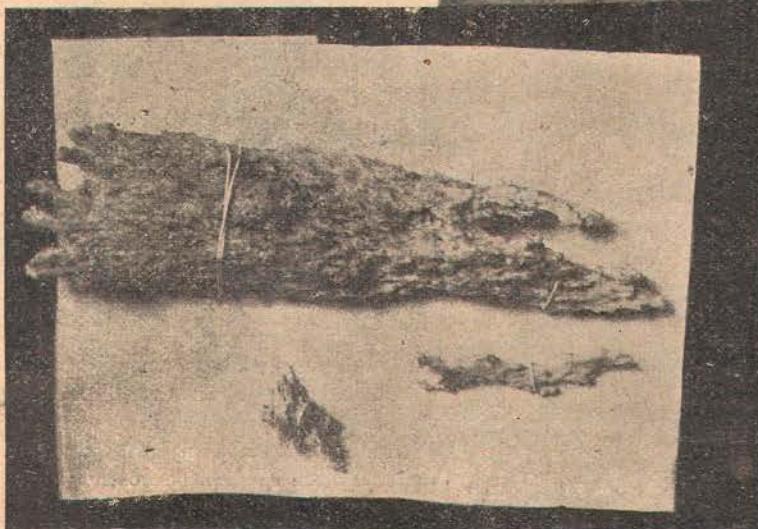
Протягом неділі велику автодорію хемічного корпуса Медичного Інститута було переповнено глядачами.

Справа дійсно надзвичайно цікава. В минулому службовець, людина без певної освіти, Дікарев ще 1919 року відкрив у своїй квартирі на Лермонтівській вулиці № 5 прийом хворих для лікування і незабором полетіла про нього чутка як про „чудесного спілителя“ від усіх хороб.

Щодня десятки, а інколи й сотні пацієнтів, здебільшого неписьменних та неосвічених селян харківської округи скупчувались біля квартири „лікаря“, тримтаче чекали тієї хвилини, коли вони опиняються перед „таємничим склом“, що через нього гомеопат визавав всі людські хороби і хвилюючись стискували в спітніх долонах трудові полтники та карбованці „за візит“.

„Гомеопат“ Дікарев на лаві підсудників

„Річові докази“, що фігурували на суді

Можливо „плодотворча“ робота Дікарева йшла б без усіх перешкод але 1920 року його було притягнено до відповідальності за лікування без відповідного права на це, засуджено на 1 рік позбавлення волі умовно і взято з нього підписку, що практикувати він не буде.

Але пройшов рік, про Дікарева забули, він же не забув, який легкий заробіток приносило йому лікування і... знову почали скупчуватися на Лермонтівській вулиці селяни, знову не зачинялися двері дікарівського „кабінету“, і знову стали поширюватися чутки про майже святого лікаря, що був сліпий та німий і сам себе вилікував.

Для підтримання свого „авторитету“ Дікарев дотримувався певної святої та „таємниці“. Весь лікарський кабінет Дікарева було завішано іконами, причому тут же був і маленький аналой. Огляд хорих Дікарев провадив не звичайним шляхом. Коли пацієнт заходив до кабінета, Дікарев хвилини дві розспітував про те, де і що в нього болить, потім витяграв лупу (побільшувальне скло) і розглядав око пацієнта і здебільшого погоджувався зі вказівками хорого. Це мало величезне психологічне значення, бо хорі завжди вважають того лікаря дійсно свідомим, який визнає ті хороби, що на них вони скаржаться. Крім того ані роздягатися, ні показувати те місце на тілі, що болить, не треба було... Була своєрідна механізація: покажи око, одержиш рецепт і „гони монету“. На всі ці маніпуляції „лікар“ витрачав не більше, чим 3—5 хвилин...

Між іншим, побоюючись можливості нового нення до карної відповідальності, Дікарев умідійским лікарем - гомеопатом Шульгіною - Арт працювати з нею разом, а також почав писати науковий твір про визнання хороби через око, сиви би довести, що він свідома в медицині

Але не довго користувався Дікарев марком нового лікаря Шульгіної-Арт (фактично „спільна“ праця полягала лише в тому, що Дікарев користувався бланками на рецепти Шульгіної-Арт і платив їй гроши). Незабаром він з нею посварився та вийшов цілком самостійно.

Довгенько працював так Дікарев і кім че не дивно для такого культурного як Харків, його було вдруге притягнено до відповідальності лише після того, коли в одній з харківських газет було надруковано про його шахрайську роботу.

Суд, що вже закінчився, виявив багато цікавого. Кращих професорів та лікарів, що працювали на суді, перти, остаточно визнали, що Дікарев у медицині людів відомий, але примітивно не освічена. Що ж до його „наукового“ та він являє собою низку витягів з існуючих медичних та наукових планів і нерозумно.

Нічого наукового в цьому творі нема.

Веселі сміхи з боку експертів викликали речовину Дікарева, як от камні з печінки та інше, що неначебі з тіла хорих у наслідок його успішного лікування. Тривожні значки що камні з печінки вийти самі нікак не можуть залишатися їх лише за допомогою операції.

Експертізуючи також встановлено, що Дікарев давав пацієнтам однакові ліки при зовсім різких хоробах, що ніякої користі принести не міг, бо абсолютно не залежать між собою окремих органів людського тіла.

Виявлено також, що „слава“ Дікарева пояснюється просто: він мав велику кількість своїх агентів, що скривували та хвалили його.

Справа „гомеопата“ Дікарева надзвичайно яскіймент, що характеризує з одного боку людську дурноту, хто звертався до нього), а з другого тип шахрина, що „ловить рибку в мутній воді“.

ДО ЧИТАЧІВ „ВСЕСВІТУ“

Редакція журналу „ВСЕСВІТ“ доводить до відома читачів, що з № 45 друкуються ухвалені редакцією конкурсні оповідання

РЕДАКЦІЯ

ЕДИНСТВЕННОЕ В С.С.Р. ПРОИЗВОДСТВО НАРОДНЫХ МУЗЫКАЛЬНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ВИНОГРАДОВА И. Д. в Москве

как-то: БАЛАЛАЕК, ГИТАР, МАНДОЛИН и др. струнн. инструментов, ВЕНСКИХ 2-х и 3-х рядных ГАРМОНИЙ 4, 6 и 8 планочн. с заемными басами. БАЯНЫ в 90 и 100 басов ПОЛУБАЯНЫ в 56—72 баса, а также материалы для всех музыкальных инструментов Работа производится исключительно высококвалифицированными мастерами.

Заказы выполняются с полной гарантией как за прочность, так и изящество, так как изготавля-

ются из наивысших сортов материала и продаются по весьма умеренным ценам, а потому не имеют конкуренции.

Полный прейс-курант высылается за две 8-ми коп. марки. Заказы и письма направлять по адресу:

МОСКВА-ЦЕНТР, БОЛЬШ. СУХАРЕВСКАЯ ПЛОЩ. д. 9-4—ВИНОГРАДОВУ.

ШКОЛИ, КООПЕРАТИВИ,
СЕЛЬБУДИ
повинні росповсюджувати

ВСІ ПОВИННІ МАТИ
ПОВНИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ

КОБЗАР

Тараса ШЕВЧЕНКА

Видання „СЯЙВО“ ціна 80 коп.

Книжка надрукована на гарному папері. В книзці 44 великих малюн.

Виписуйте КОБЗАР з Видавництва

СЯЙВО“

Київ, вулиця Короленка, ч. 52.

Хто виписує один примірник, тому він висилиться накладною платою за 80 коп.

Хто виписує не менше 10 примірників на одну адресу, тому він висилиться по 65 коп. за примірник з пересилкою.

Дбайте аби повний ілюстрований КОБЗАР був у кожній родині

Всеукраїнське Сільсько-Господарське Видавництво „РАДЯНСЬКИЙ СЕЛЯНИН“

ХАРКІВ, ВУЛ. К.-ЛІБКНЕХТА, 53.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА 1927 РІК

З 1-го ЖОВТНЯ 1927 РОКУ НА ЖУРНАЛИ:

	На 12 міс.	На 6 міс.	На 3 міс.
„Радянський Селянин“	. . 4 р.	2 р.	1 р. 20 к.
„Ветеринарне Діло“	. . 7—50	4 р.	2 р.—
„ВІСНИК садівництва, виноградництва та городництва“	. . 5 р.	3 р.	1 р. 50 к.
„Українське Скотарство“	. . 5 р.	3 р.	1 р. 50 к.
„Сел.-хоз. ОПЫТНОЕ ДЕЛО“	. . 8 р.	4 р.	—
Бюлєтень Наркомземсправ“	. . 6 р.	3 р.	1 р. 50 к.
„ПОЛІТОСВІТА“	. . 4 р.	2 р.	—

: : : : ПЕРЕДПЛАТУ ПРИЙМАЮТЬ: : : : :

Всеукраїнське Сіль-Господ. Видавництво „РАДЯНСЬКИЙ СЕЛЯНИН“ м. Харків, вул. К.-Лібкнекта, 53
Уповноважені Видавництва:

РАЙАГРОНОМИ, РАЙЗЕМВІДДЛІ, СЕЛЯНСЬКІ БУДИНКИ. а також УСІ ПОЧТОВО-ТЕЛЕГРАФНІ КОНТОРИ СКРІЗЬ ПО УКРАЇНІ

При надсилці грошей та замовлень треба зазначати точну адресу
ВИДАВНИЦТВО

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НА

1928

РІК

ВЕЛИКУ ЦЕНТРАЛЬНУ, ДОБРЕ
ПОІНФОРМОВАНУ ГАЗЕТУ

„ВІСТИ ВУЦВК“

З БЕЗПЛАТНИМ ЛІТЕРАТУРНО-
НАУКОВИМ ДОДАТКОМ

„КУЛЬТУРА і ПОБУТ“

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ: для установ на 1 рік 18 кр.
на 1 міс.—1 крб. 50 к., для окремих осіб
на 1 рік—12 крб., на 1 місяць—1 крб.

ПЕРЕДПЛАТА ПРИЙМАЄТЬСЯ: в Головній конторі:
Харків, вул. К. Лібінхехта, № 11. В округах по всіх
представництвах „Вісти“, по всіх почт.-телегр. конт.
України, всіма листоношами та в кожному кіоску
на залізниці.